

CLASA I CU ELEVI DE 6 ANI:

INEDITUL UNOR DIFICULTĂȚI ȘI POSIBILITĂȚI PENTRU DEPĂȘIREA LOR

Introducerea, începând cu acest an școlar, a școlarizării copiilor de la vârsta de 6 ani a ridicat în fața învățătorilor care urma să predea la clasele cu elevi de această vârstă, numeroase probleme inedite. Soluționarea lor a fost facilitată de instrucțiile efectuate încă de la începutul anului școlar cu învățătorii. În practica didactică apar însă mereu noi și noi probleme inedite acestui început de activitate școlară cu elevi de o vârstă mai mică. Activitatea la aceste clase este urmărirea de către cercetătorii Institutului de Științe Pedagogice care au fost de altfel și cei ce au experimentat pentru prima dată la noi în țară acest sistem și cei care au elaborat expunerile prezentate în fața învățătorilor în legătură cu conținutul, planificarea și organizarea muncii didactice la clasa I în noile condiții. Considerăm că de aici ar putea veni unele clarificări asupra problemelor pe care continuă să le ridice practica muncii didactice la clasa I, am purtat de curând o discuție pe această temă la sectorul „Didactica învățământului elementar și preșcolar” de la Institutul de Științe Pedagogice cu tov. Cornelia Marinescu, cercetător principal și șefa acestui sector.

Prima dintre problemele la care ne-am oprit, privea lumina în care trebuie restructurate de către învățătorii conținutul și metodele lecțiilor la clasa I în actualele condiții.

— În legătură cu aceasta, ne-a răspuns tov. Marinescu, important mi se pare să se înțeleagă faptul că restructurarea de care vorbim trebuie să aibă sursa nu în dorința de a găsi neapărat niste formule noi, ci în aceea de a răspunde prin ele exigențelor impuse de particularitățile de vârstă ale elevilor. Rezistența copiilor de 6 ani la efort intelectual este mai limitată decât a celor de 7 ani, gîndirea lor solicită într-o mai mare măsură utilizarea unui material didactic bogat, pe care elevii trebuie nu doar să-l vadă, ci și să-l manipuleze direct. Din cîte am observat la lecțiile la care am asistat pînă acum, mi se pare că nu se acordă suficientă grijă limitării timpului de muncă al copiilor și introducerii variației în desfășurarea procesului de învățămînt prin schimbarea tehnicii de lucru și a procedurilor metodice. Intrucît copiii trebuie să fie familiarizați treptat cu exigențele muncii școlare, durata lecției în cursul anului școlar variază, evoluind treptat de la 25 de minute pînă la 45 de minute. Unii învățători, care au ținut să respecte „verigile” tradiționale ale orei de curs, n-au reușit să realizeze această creștere treptată a timpului lecției. Fiește, ea nu se potrivește acestui gablon al „verigilor”, la care ar fi trebuit să se renunțe, sau, în orice caz, să se găsească o formulă de adaptare fiindcă nici esențial este nu dacă ținem seama de o „verigă” sau alta, ci dacă dozim judicios efortul intelectual al copiilor. De exemplu, consolidarea poate să nu constituie un moment aparte ci să fie împletită cu predarea. La fel sunetul și litera nouă pe care le predăm într-o lecție pot fi consolidate în cadrul unor jocuri didactice de întrecere, de atenție etc. pe care le efectuăm la o lecție următoare, de la o altă disciplină. Bunăoară, după ce, în ora de desen, copiii au desenat ceva, putem să facem un joc de întrecere pentru citirea unor cuvinte care conțin sunetul și litera nouă. De asemenea, în cadrul orei de scriere, pentru că un elev nu poate să scrie 50 de minute în șir, se pot intercala exerciții de compunere cu alfabetul decupat și de citire a unor cuvinte cu sunetul și litera nouă. În general trebuie găsite astfel de formule nu numai pentru a limita timpul de muncă al orei convenționale,

dar și pentru a realiza o permanentă variație a activității desfășurate în clasă. Învățătorul trebuie să alterneze neînclănat aceste activități. În ora de modelat, să zicem, niște bile, li se poate cere să participe la un joc care cere așezarea acestora în ordine crescătoare sau descrescătoare, aplicîndu-se cunoștințele însușite la matematică în ora sau în ziua precedentă. Această îmbinare permanentă a sarcinilor didactice pe lingă faptul că stimulează interesul elevilor pentru munca școlară și le limitează efortul, constituie un excelent mijloc de recapitulare și de corelare a cunoștințelor. Arta învățătorului constă în a descoperi exercițiile și jocurile adecvate și de a le alterna în mod judicios cu momentele de predare propriu-zisă.

Cred că economia de timp care să ne permită o bună alternanță de activități se poate realiza prin reducerea explicațiilor și acordarea unui spațiu cît mai larg manipulării de către elevi a materialului didactic: alfabetarul, figurile decupate, bețișoare, cuburi etc. Aș spune că învățătorul trebuie să stea cît mai puțin la catedră și cît mai mult printre bănci, pentru a observa și a îndruma manipularea obiectelor de către copii. Un fenomen primejdios care se întîmplă la aceste clase și asupra căruia aș vrea să atrag atenția este tendința unor învățători de a compara ceea ce obțin de la copiii de șase ani cu ceea ce au obținut de la copiii din seriile anterioare, uitînd că ceilalți au venit la școală cu (un an mai tîrziu și) că aveau deci o mai mare capacitate de însușire a cunoștințelor. Urmarea este că intră în panică și, depășind chiar cerințele programelor, dau mai multe teme, le cer copiilor să scrie mai mult, să scoțesească mai mult, să citească mai repede. Aceasta poate să aibă fie consecințe imediate, fie — ceea ce este și mai grav — să phosească sistemul nervos al copiilor și să le anuleze interesul pentru învățare.

Ne-am oprit apoi la colaborarea învățătorilor care predau la aceste clase cu părinții elevilor, colaborare care în mod deosebit este importantă.

— Mai mult decât la alte clase, această colaborare are, la clasele I cu copii de 6 ani, o pondere mai mare. Să începem de la unul dintre cele mai elementare aspecte: punctualitatea cu care sînt trimiși copiii la școală. Fîndcă sînt mai mici, părinții sînt tentați să-i trîmte mai tîrziu, așa cum îi trîmteau și la grădiniță. De măsura în care învățătorul reușește să le explice însemnătatea respectării cerințelor regulimului de muncă școlară va depinde punctualitatea cu care copiii vor veni la școală. Un alt aspect privește modul în care înțeleg părinții să-i ajute pe copii în munca lor de elevi. Am întîlnit învățători care i-au chemat pe părinții la școală și le-au făcut lecții demonstrative menite să le arate cum să-i învețe pe copii să scrie și să scoțesească. Dar acesta este un punct de vedere foarte greșit. Datoria de a învăța pe copii să scrie și să citească și să scoțesească aparține învățătorului, nu părinților. Părinții trebuie să-i supravegheze pe copii, să-i obișnuiească să muncească singuri, ordonat și curat, să le creeze condiții pentru muncă și, în general, un regim de viață igienică și disciplinată.

Am rugat-o pe interlocutoarea noastră să ne vorbească și despre ceea ce crede că ar trebui făcut pentru a ridica randamentul activității învățătorilor, la această clasă, ce condiții ar trebui îndeplinite pentru ca rezultatele muncii lor să fie cît mai bune.

— Cea mai de seamă condiție a sporirii randamentului învățătorilor — ne-a spus tov. Marinescu — privește competența profesională. Iar aceasta poate fi realizată printr-un complex de măsuri, care să le asigure învățătorilor un nivel de pregătire cît mai ridicat. Intrucît în momentul de față nu există suficient material bibliografic de specialitate care să lămurească problemele specifice muncii în condițiile școlarizării copiilor la 6 ani cred că acum, cînd abia se formează la noi o experiență, o formă eficientă de pregătire ar reprezenta-o organizarea unor discuții între învățători în care să se dezbată probleme concrete. În aceste discuții s-ar putea lămuri, de exemplu, aspecte privind orele de activități libere (Există tendința ca aceste ore să fie înlocuite cu lecții de citit, de scris sau de socotit, tendință profund dăunătoare stimulării intereselor elevilor pentru munca școlară). Cred că dezbaterile pe plan local pot veni operativ în ajutorul cadrelor didactice. S-au și organizat astfel de dezbateri, după cîte

știm, în județele Teleorman și Ilfov. La Oltenița învățătorii au fost invitați să participe la lecții deschise care s-au desfășurat în decursul unei zile de școală.

O altă chestiune care trebuie luată în considerare privește materialul didactic. El are o foarte mare importanță. Se pot realiza, cu mijloace modeste, mai multe jocuri, mozaicuri, cuburi etc. Dar aici trebuie să intervină și unele instituții centrale. De exemplu, pentru elaborarea unor diafilme, a unor discuri pe care să fie imprimată cîntecul, basme, poezii etc.

O chestiune care pare minoră, dar nu e: în general copiii de 6 ani au la dispoziție mobilierul destinat de fapt copiilor lor mai mari. Cred că actualile bănci ar putea fi înlocuite cu mese mobile, potrivite vârstei copiilor, și care pot folosi mai bine diferitelor scopuri didactice specifice clasei I. Ar trebui de asemenea să avem table de scris cu liniatură adecvată, care să poată fi utilizate de copiii de 6 ani.

Convorbire realizată de VICTR OCTAVIAN

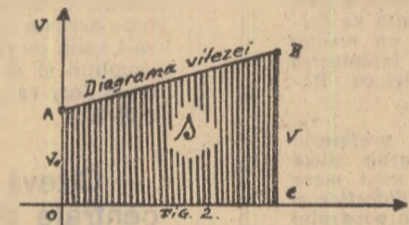
CÎTEVA CONSIDERAȚII PE MARGINEA FOLOSIRII GRAFICULUI

Folosesc adesea, la lecțiile de matematică, graficul, intrucît pe această cale elevii își formează, chiar de la o primă observație, imaginea de ansamblu a unor probleme. Metoda grafică de rezolvare a unui sistem de două sau trei ecuații, cu două sau trei necunoscute, de pildă, clarifică foarte repede noțiunile de sistem compatibil, nedeterminat, imposibil. În rezolvarea sistemelor, utilizarea metodei grafice verifică totodată și celelalte metode folosite. De asemenea, elevii înțeleg mai ușor, cu ajutorul graficului, problemele de geometrie analitică referitoare la concurența liniilor importante în triunghi, ca și toate celelalte probleme care folosesc reprezentarea grafică a unei drepte și a poziției ei față de altele.

Imaginea grafică a unei ecuații de gradul I cu două variabile este o dreaptă. Nu întotdeauna însă dăm acestor probleme semnificația cea mai responsabilă. De exemplu, diagrama vitezei unui mobil în mișcare uniformă, deci cînd viteza este constantă se reprezintă printr-o dreaptă iar diagrama spațiului $s = vt$ este de asemenea o dreaptă. În același timp, însă, spațiul parcurs în mișcare uniformă este egal cu suprafața dreptunghiului construit cu segmentele ce exprimă timpul și viteza. (Fig. 1). Fără a prezenta acest element intuitiv cu greu le vom putea da elevilor o reprezentare exactă.

Dacă folosim graficul devine mult mai ușoară și întuirea de către elevi a faptului că lucrul mecanic efectuat de un corp este reprezentat prin suprafața dreptunghiului corespunzător. Pe de altă parte, calculul arilor cu ajutorul calculului integral cere ca noțiunea de arie să fie înțeleasă și folosită ca atare.

În cazul mișcării uniforme variate, diagrama spațiului este o parabolă, dar

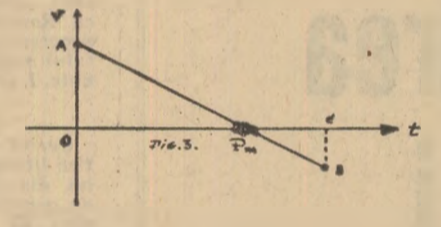
din diagrama vitezei, spațiul s parcurs în timpul t, este numeric egal cu suprafața trapezului delimitat de diagrama vitezei, de axa orizontală (timpul) și verticalele ce reprezintă vitezele — inițială și finală. Prezentînd lucrurile în acest fel (fig. 2) elevii vor înțelege mult mai ușor și mai clar formula:

$$s = vt + \frac{at^2}{2} \text{ din diagrama vitezei.}$$

Pornind de la $s = \frac{(v_0 + v)t}{2}$

$$v_0 = \text{baza mică (viteza inițială)} \\ v = \text{baza mare (viteza finală)} \\ t = \text{înălțimea (timpul)} \\ \text{și fiind seama că } v = v_0 + at, \text{ vom avea:}$$
$$s = \frac{v_0 + v_0 + at}{2} \cdot t = \frac{2v_0t + at^2}{2} = vt + \frac{at^2}{2}$$

Socotesc util să luăm apoi în considerare, ca exemplu specific, mișcarea pistonului unui motor în cilindru, care este o mișcare variată (necunoscută), deci $v = vt - at$. Diagrama vitezei în acest caz este puțin uzitată, deși prezintă un deosebit interes pentru dezvoltarea gândirii matematice a elevilor, prin faptul că nu e situată în totalitatea ei de aceeași parte a axei timpului, ci intersectează axa orizontală din punctul Pm, ceea ce înseamnă că în acest punct viteza e zero (fig. 3).

În apropierea punctului mort (Pm), viteza pistonului în cilindru devine din ce în ce mai mică și apoi, după ce ajunge echilibrată cu zero, sensul pistonului se schimbă, acesta mișcîndu-se în sens contrar. O dată cu schimbarea mersului pistonului, se schimbă și vectorul vitezei, diagrama acesteia fiind tot o dreaptă, în continuare a celei anterioare, dar sub axa orizontală ce reprezintă timpul.

După părerea mea, valorificarea reprezentării grafice în forme mai ample, în care intuiția sa constituie un suport al gândirii matematice și fizice, ar mări mult eficiența predării, contribuind în același timp la fixarea și aprofundarea cunoștințelor de matematică și de fizică.

Prof. VALER GREAVU
Liceul economic din Medias

Din activitatea organizațiilor sindicale

Cum oglindesc adunările de dări de seamă și alegeri preocupările actuale

Pătrunderea tot mai marcată către laturile esențiale ale îndatoririlor ce revin organelor sindicale constituie, neîndoiește, trăsătura dominantă a dezbaterilor purtate în adunările de dări de seamă și alegeri ce se desfășoară în prezent în grupele sindicale din școli. Cu precădere sînt abordate, în dările de seamă și în luările de cuvînt, problemele legate de contribuția birourilor și a membrilor de sindicat la îndeplinirea sarcinilor majore cuprinse în Directiva C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului și în Legea învățămîntului adoptată de Marea Adunare Națională.

Din cuprinsul dărilor de seamă prezentate în adunările desfășurate la liceele nr. 4 din Cluj, nr. 2 din Călărași, nr. 3 din Baia Mare, la Liceul „Tudor Vladimirescu” din București, precum și în numeroase alte licee și școli generale din țară a reieșit clar că orientarea birourilor grupelor sindicale spre folosirea eficientă a formelor specifice activității sindicalelor determină îmbunătățirea reală a muncii acestora. A fost subliniat, astfel, caracterul susținut al preocupărilor manifestate de birourile grupelor sindicale pentru stimularea pătrunderii în școli a concepțiilor didactice înnoitoare, pentru antrenarea colectivului profesoral către perfecționarea continuă a tehnologiei procesului de învățămînt. S-au înregistrat, de exemplu, pe această linie, un număr sporit de inițiative ale grupelor sindicale privind organizarea unor expuneri și simpozioane cu participarea cadrelor didactice din învățămîntul superior. În această privință merită evidențiată acțiunea pozitivă a unor grupe sindicale din liceele clujene și ieșene care, susținute de sindicatele locale de învățămînt, au organizat o serie de ședințe speciale de comunicări în scopul generalizării experienței pozitive acumulate de cadrele didactice fruntașe, al valorificării rezultatelor unor experimente și cercetări științifice efectuate de acestea. Se vădește, în activitatea birourilor unor grupe sindicale, și preocuparea de a sprînjini realizarea unor biblioteci documentare cît mai bine dotate în cadrul cabinetelor pedagogice din școli. Se intensifică totodată acțiunile menite să stimuleze un număr tot mai mare de membri ai corpului didactic să-și ridice calificarea profesională prin înscrierea la examenele de grad și să-i ajute concret în această privință, punîndu-le la dispoziție materialul bibliografic necesar, îngrijindu-se ca ei să aibă timp suficient de studiu etc.

Unele birouri ale grupelor sindicale din liceele în care funcționează secții serale și fără frecvență au acordat atenția cuvenită sprînjinirii activității specifice din aceste secții. De pildă, colaborează îndeaproape cu sindicatele din întreprinderile unde lucrează elevii, grupa sindicală de la Liceul nr. 2 din Brăila a contribuit efectiv la crearea condițiilor pentru mai buna lor pregătire. Totodată, colaborează aceasta a avut ca urmare să intensificarea sprînjinirii din școli de către întreprinderi, pentru modernizarea tehnicii didactice, pentru întreținerea în bune condiții a aparatelor și instalațiilor din laboratoare, pentru îmbogățirea materialului didactic în ansamblul său. Din păcate însă în multe locuri birourile grupelor sindicale mențin o legătură puțin organizată și sporadică cu sindicatele întreprinderilor în care lucrează elevii de la cursurile serale și fără frecvență. Se poate spune că aceasta este o curență cu curac-

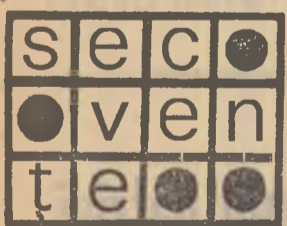
ter aproape general a muncii sindicale din liceele cu secții serale și fără frecvență. Foarte sporadică sînt de exemplu inițiative privind organizarea de consultații pentru elevi în întreprinderi sau în cluburile muncitorești, acțiunile menite să popularizeze cele mai bune metode de muncă cu elevii care studiază la secțiile serale și fără frecvență etc. Se impune ca birourile grupelor sindicale alese recent să înscrie ca un obiectiv principal în planul lor de activitate stringerea legăturilor cu organizațiile sindicale din întreprinderi pentru sprînjinirea salariarilor care frecventează cursurile serale sau sînt înscriși la fără frecvență, ca și de altfel, pentru organizarea cu randament sporit a propagandei culturale-științifice.

În dezbaterile purtate în adunările de dări de seamă și alegeri desfășurate la grupele sindicale din școlile rurale un loc important l-a ocupat dezbaterile privind problemele legate de munca social-culturală. S-a acordat în special atenție îmbunătățirii calitative a conținutului și a metodelor manifestărilor culturale-științifice și artistice organizate de învățători și profesori, ca și repartizării echitabile a sarcinilor în acest domeniu. În adunările care au avut loc într-o serie de școli generale cum sînt acestea din Bragadiru-Teleorman, Slobozia-Ilfov, Petrești-Dimbovița, a fost menționat critic faptul că birourile grupelor sindicale își limitează sfera de acțiune la cadrul strict al școlii și nu militează suficient pentru lichidarea unorora dintre deficiențele semnalate, ca de pildă, folosirea unor învățători și profesori în acțiuni fără pondere intelectuală în treburi care revin de fapt funcționarilor primăriei etc.

Deși Biroul Executiv al Comitetului Unității Sindicatelor din învățămînt și cultură a orientat în mod special sindicatele din învățămînt să pună un accent mai mare, în adunările consacrate dărilor de seamă și alegerilor, pe problemele ce se referă la contribuția sindicatelor la îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață al cadrelor didactice, pe respectarea egalității socialiste și educarea etică a membrilor corpului profesoral, aceste probleme nu au fost tratate, în expunerile prezentate de majoritatea birourilor grupelor sindicale cu profunzimea cerută de importanța lor.

O altă deficiență care s-a vădit cu prilejul adunărilor de dări de seamă și alegeri a fost aceea că multe din birourile grupelor sindicale nu au pornit, în analiza prezentată în fața membrilor de sindicat, de la modul cum au fost îndeplinite principalele sarcini ce le-au fost încredințate prin hotărârile ale adunărilor generale precedente.

După cum se știe, în perioada imediat următoare se vor desfășura adunări pentru alegerea comitetelor sindicale în localități cu un număr important de cadre didactice în care nu ființau încă sindicate de învățămînt precum și în unele municipii unde mai multe sindicate din învățămîntul general și liceal au fost contopite în cadrul unui singur sindicat. În desfășurarea acestora se impune să se valorifice trăsăturile pozitive ale dezbaterilor din grupele sindicale, orientînd totodată mai accentuat discuțiile către sublinierea rolului sindicatelor din învățămînt în asigurarea îmbunătățirii continue a condițiilor de activitate și de viață a personalului didactic, în educarea etică a membrilor de sindicat.

Prima reuniune a cercetătorilor în problemele tineretului

În zilele de 22-23 noiembrie a. c., s-au desfășurat în București lucrările primei reuniuni pe tară a cercetătorilor în problemele tineretului: simpozionul „Tineretul — obiect de cercetare științifică”. Organizat sub auspiciile Centrului de cercetare pentru problemele tineretului, simpozionul s-a bucurat de un larg ecou și de o masivă participare. La festivitatea de deschidere au participat tovarășii Ion Iliescu, prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministrul pentru problemele tineretului, acad. Ștefan Bălan, ministrul învă-

țămîntului, acad. Ștefan Bălan, vicepreședinte al Academiei, prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, reprezentanți ai conducerii unor instituții centrale și organizații de masă, oameni de știință, cadre universitare și profesori din învățămîntul de cultură generală, cercetători din institutele Academiei și din institutele departamentale, sociologi, pedagogi, psihologi, medici, juristi.

Deschizînd lucrările simpozionului, tovarășul Ion Iliescu a subliniat necesitatea ca un număr cît mai mare de specialiști în domeniul educației să colaboreze la activitatea Centrului de cercetare pentru problemele tineretului, în vederea evidențierii fenomenelor noi, a tendințelor și orientărilor care se manifestă în lumea tineretului.

În cadrul ședinței plenare și al celor opt secții au fost prezentate peste 100 de comunicări științifice, care au cuprins o problemă largă și variată. Cercetători tineri, unii chiar la vârsta studenției, și cercetători cu vastă și îndelungată expe-

riență au prezentat rezultatele unor studii și cercetări privind integrarea în muncă și în viață a tineretului, dezvoltarea multifilară a personalității acestuia, tendințele evolutive sale. Au fost abordate teme privind tineretul muncitoresc de la oraș și sate, tineretul școlar și universitar, activitatea politico-educativă în rândurile tineretului, familia tinărară și problemele dezvoltării psihofiziologice a tineretului, mass-media și educația estetică, delinquența juvenilă, metodologia cercetării problemelor tineretului.

În încheierea dezbaterilor a fost prezentat proiectul de plan al cercetării științifice a problemelor tineretului pe perioada 1968-1970, plan la a cărui îndeplinire sînt chemați să-și aducă contribuția toți cercetătorii de specialitate și cadrele didactice din întreaga țară.

Întîlnire la Facultatea de matematică

Recent, un mare număr de elevi și profesori din

învățămîntul liceal s-au întîlnit, în aula Universității București, cu conducerea Facultății de matematică a Universității, cu cadrele didactice ale acestei facultăți și cu redactorii și revistei „Viața studențescă”. Discuțiile au fost deschise de acad. N. Teodorescu, decanul Facultății de matematică, care le-a vorbit celor de față despre rolul social al matematicii în epoca actuală. Au luat cuvîntul în continuare cadre didactice, absolvenți ai facultății, studenți, premiați ai olimpiadelor naționale și internaționale de matematică. Elevii participanți la întîlnire au pus întrebări privind învățămîntul modern al matematicii, calculatoarele electronice etc., la care au răspuns profesorii facultății.

În încheiere, acad. Gh. Moisil, președintele Societății de științe matematice a vorbit despre evoluția matematicii, ca și despre pătrunderea tot mai accentuată a matematicii în sfera diferitelor domenii științifice și culturale. S-a hotărît, cu prilejul acestei întîlniri, întîlnirea unui cerc științific pentru elevi, condus de

tinere cadre ale facultății de matematică, și a unui cerc special al profesorilor de matematică din licee avînd ca obiectiv principal metoda pregătirii elevilor concurenți la olimpiadele naționale și internaționale de matematică pentru ridicarea calității a participării la aceste manifestări.

Pionierii cercetează vestigiile trecutului

Îndrumați de comandanții lor, pionierii și școlarii din clasele a V-a de la Școala generală nr. 1 din Dăbuleni și de la Școala nr. 2 din Călărași, județul Dolj, au vizitat zilele acestea cetatea Suceava din Celetu, muzeul sătesc din comuna Orlea și orașul Corabia. Ei au putut vedea cu acești prilej, la Celetu, turnurile de apărare ale cetății și șanțurile de apărare care înconjoară comuna, armele cu care luptau strămoșii noștri în epoca epocă etc. În mod deosebit pionierii și școlarii au fost impresionați de fințina secretă, construită în spirala, de unde se alimentau cu apă

luptătorii în timpul cînd cetatea era asediată. La rîndul ei, vizita făcută la muzeul sătesc din Orlea a contribuit la lărgirea orizontului de cunoștințe al pionierilor privind epoca romană.

A. MITRULESCU
Creații originale ale elevilor

Pe linia continuității tradițiilor culturale ale școlii lor brăilene se înscrie și recenta placheză „Primele gînduri”, care cuprinde creații literare ale pionierilor și școliarilor membri ai cîneclului „Mihu Drăculescu”. Culegerea face cunoscută rodnică activitate a celui mai tînr ecaceln literar brăilean, condus și îndrumat de Consiliul municipal Brăila al Organizației Pionierilor.

Tematica poeziei și proiectul din această culegere s-a variat, ilustrînd idei și sentimente ce emoționează prin sinceritatea și prin prospețimea imaginilor. Se remarcă poezii ca „Legendă Brăilei” (de Pop Adelina, de la Școala generală nr. 17), „Acuarele”

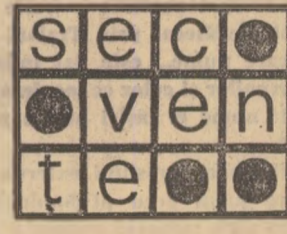
(de Camburi Victoria — de la Școala generală nr. 15), „Concert în bală” (de Tănăsău Dolina, de la Școala generală nr. 10) ori creații în proză cum sînt „Privești fugare” (de Boala Horia Valentin de la Școala Zăvoiași) sau „In bală” (de Mîndroiu Ioana de la Școala Chișcani).

Prof. ECATERINA ȘGIRCITU
Orchestra simfonică și cor academic

Răspunzînd inițiativei inspecției generale de specialitate din Ministerul învățămîntului, profesorii de muzică și școlii de cultură generală, liceele pedagogice și școlile de muzică din Capitală, dornici de a aborda în activitatea lor noi forme ale muncii metodice, s-au constituit în două mari formații artistice: orchestra simfonică și corul academic.

Lucrînd sub îndrumarea a doi artiști de prestigiu — Constantin Bobescu și D. D. Stănescu — ambele formații muzicale și-au înscris ca

obiective. Între altele, să promoveze creația simfonică și corală românească; să depisteze și să îndrumeze pe tinerii învățători și profesori cu talente în domeniul creației corale și simfonice; să sprînjine afirmarea cadrelor didactice cu rezonanță dirijorale; să organizeze concerte educative pentru marea masă de elevi din țara noastră, precum și pentru marea publică; să lupte pentru generalizarea și popularizarea experienței pozitive în domeniul predării muzicii vocale și instrumentale, să organizeze o bibliotecă documentară privind istoricul învățămîntului muzical din țara noastră, precum și un fond de partituri corale și simfonice care să stea la dispoziția tuturor profesorilor de muzică.

DIVERSIFICAREA STUDIULUI ÎN LICEU ȘI DINAMICA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI MODERN

Dinamica învățămîntului modern impune, după părerea mea, o reconsiderare a problemei diversificării studiului în liceu, condiționată de cîteva factori fundamentali.

Primul dintre acești factori îl reprezintă acumularea în ultimele decenii a unui enorm bagaj de informații și cunoștințe de ordin tehnic, științific și cultural-artistic pe care liceul este dator să-l comunice — pentru a fi în pas cu contemporaneitatea — într-o perioadă de școlarizare egală cu cea de acum 30-40 de ani. Pentru un elev să poată asimila volumul necesar de cunoștințe, pentru a se evita supraîncălzirea lor, s-ar impune selecționarea riguroasă a unor noțiuni fundamentale și realizarea unui sistem conexional foarte bine reglat al disciplinelor care participă la realizarea culturii generale a omului modern.

Această soluție ar rămîne valabilă în cazul cînd am accepta uniformizarea structurii organizatorice a învățămîntului, deci nivelarea pregătirii elevilor. Or, ea este contrazisă de un alt factor la fel de hotărîtor în determinarea profilului modern al învățămîntului — și anume, necesitatea prespecializării, ca efect al extraordinarei diversificării a ramurilor științei. În fapt prespecializarea este unica soluție care poate face ca învățămîntul liceal să corespundă cerințelor progresului actual al științei, tehnicii și culturii.

Prespecializarea, implicînd o diversificare accentuată a conținutului, cît și a structurii organizatorice a liceului, presupune o cunoaștere temeinică a aptitudinilor și intereselor elevilor, a capacității lor de muncă intelectuală, cerînd o amplă acțiune de orientare profesională. În același timp, ea este subordonată unor factori economici, demografici, geografici. Indiscutabil că în momentul de față puterea dezvoltare a bazei industriale în țara noastră aduce pe prim plan studiul matematicii și fizicii, discipline care intră în componența pregătirii viitoarelor cadre tehnico-științifice. Aceasta nu înseamnă însă că țara noastră nu are în egală măsură nevoie de oameni de cultură și de artă, cărora în cadrul liceu trebuie să li se creze premisele orientării profesionale și climatul prespecializării.

Cum este însă realizată cerința modernă a diversificării în actualul plan de învățămînt al liceului de cultură generală? După un an de tatonare și de studiere a aptitudinilor (clasa a IX-a), are loc, începînd din clasa a X-a, bifurcarea în secțiile realiste și umaniste. După părerea mea, programa acestor două secții răspunde doar în mică măsură cerințelor moderne ale diversificării, întrucît nu pune accentul pe disciplinele de profil. Exceptînd latina și istoria literaturii universale (care nu se studiază la secția reală), toate celelalte obiecte sînt comune ambelor secții, cu mici diferențe privind numărul de ore și capitole de studiu (matematica și fizica au 1-2 ore mai puțin în programa secției umaniste). Practica ne arată că „realiștii” întîmpină dificultăți și sînt supraîncalziți la matematică, din cauza volumului mare de cunoștințe noi pentru care se prevăd ore insuficiente, iar „umanisții”, elevi cu aptitudini mai puțin marcate pentru matematică și fizică, își dispersează forțele pentru a face față acestor discipline

în loc să se concentreze pentru temeinica însușire a disciplinelor de profil.

Analizînd locul anumitor obiecte în planurile de învățămînt, vom sublinia doar cîteva carențe șocante și societății ar trebui să fie cunoscute încă din clasele anterioare. Se studiază morfologia și sintaxa latină, dar limbii române nu i se rezervă în cursul liceului nici o

Plec de la principiul că fundamentul culturii se pune în școala generală, care în cei 8 (respectiv 10) ani îi va înarma pe absolvenții cu un minimum de cunoștințe de bază în toate domeniile. Nu găsim oportunitate diversificarea învățămîntului începînd din clasa a VII-a (la această vîrstă aptitudinile și interesele se schițează nebuloși), însă opinez pentru o cit mai judicioasă și științifică dirijare a elevilor din clasa a VIII-a către gradele următoare de învățămînt, în raport cu aptitudinile și capacitățile lor intelectuale; cei cu îndemnări practice, spre clasele a IX-a și a X-a ale școlii generale, pentru a urma ulterior școala profesională; cei cu interese pentru o formă de activitate bine diferențiată, către liceele de specialitate; cei cu înclinații evidente

Într-un număr redus de ore duc, după cum se știe, la supraîncălzire și la superficialitate în studiu, fenomene care scad calitatea învățămîntului. Or, reducerea și gruparea obiectelor pe cercuri de afinități permite acordarea unui număr sporit de ore disciplinelor de profil (pentru matematică, de la 4-5 ore la 7 ore, pentru limba română de la 4 la 6 ore etc), creînd deci posibilitatea aprofundării cunoștințelor și aplicațiilor practice.

Eliminarea unor discipline care nu au contingență cu specificul secției și care nu sînt incluse nici în planul facultăților de profil (de exemplu matematica și fizica la secția de literatură-istorie), precum și reducerea numărului de ore rezervate unor discipline comune ar elibera un timp prețios pentru însușirea mai temeinică a materiilor de specialitate.

Cred că această formulă ar permite și o mai bună corelație între obiectele de studiu înrudite, aspect destul de vulnerabil în actuala împărțire a învățămîntului pe secții. De exemplu, la secția matematică-fizică a clasei a IX-a, în timp ce la matematică se vor studia algebra (I), geometria plană și trigonometria (I), la fizică se vor putea preda fizica moleculară și căldura, iar la chimie noțiuni de chimie-fizică și prima parte a studiului metalelor. La secția literatură-istorie-filozofie a clasei a X-a se vor studia concomitent folclorul și istoria literaturii române vechi și premodernă, istoria medievală și cea modernă pînă la 1830, literatura franceză pînă la romantism inclusiv, istoria muzicii în evul mediu și în primele trei decenii ale secolului XIX, ca și în istoria artei din aceeași perioadă. În acest fel cunoștințele se vor întrepîtrunde și se vor consolida reciproc, deschiind elevilor un orizont mai larg de înțelegere.

În altă ordine de idei, prespecializarea care s-ar realiza prin gruparea disciplinelor de profil și prin conținutul lor ar netezi terenul orientării profesionale, eliminîndu-se astfel cazurile de greșită dirijare, de alegere întîmplătoare a facultății, de neconcordanță între aptitudini și profesione, care pot duce la mediocritate și ratare. Cum să fie selecționată elevii pentru cele trei secții? Fără îndoială că este necesar un examen de admitere diferențiat. La secția matematică-fizică, de exemplu, ar fi indicate probe scrise la română și matematică și probe orale la matematică și fizică; la secția științe naturale-chimie-geografie — probe scrise la română și geografie patriei și probe orale la geografie patriei și naturale; la secția literatură-istorie-filozofie — probe scrise la limba română și o limbă străină la alegere și probe orale la română și istoria patriei. Ar fi bine ca la concursul de admitere în liceu elevii să fie primii doar cu recomandarea școlilor generale, precizîndu-se și secția pe care o recomandă dirigintele pe baza rezultatelor obținute și a aptitudinilor elevului. Media minimă la admitere ar trebui să fie 7.

Examenul de bacalaureat ar trebui să se desfășoare de asemenea diferențiat. El ar putea consta din trei probe scrise pentru fiecare secție, cuprinzînd subiecte de sinteză care să pună în valoare atît cunoștințele, cît și aptitudinile candidatului.

Prof. TUDOR OPRIS
Liceul „M. Eminescu” București

De ce lipsesc opere necesare studiului literaturii?

În acest an școlar, noua programă de literatură pentru clasa a XII-a ridică probleme acute în legătură cu bibliografia necesară studiului scrierilor recomandați. Dacă operele unor scriitori ca G. Călinescu, Camil Petrescu, M. Bănuț, Z. Stanou, M. Preda, T. Popovici, E. Jebelanu au fost editate sau reeditate, nu tot așa se prezintă situația cu unele din operele lui L. Blaga. De pildă creațiile dramatice ale acestuia, scrise înainte de eliberare nu au fost reeditate, într-un oraș cultural ca Iașul nu se găsește decît un singur exemplar din ele, la Biblioteca universitară „M. Eminescu”. În ce privește piesa „A. Pann”, scrisă în 1945, ea nu se află decît în revista „Teatru” nr. 6 din 1965. Lipsesc și volumele de teatru ale lui V. I. Popa, Al. Kirilescu, G. Ciprian.

Editura pentru literatură (în colecția „Biblioteca pentru toți”) și Editura tineretului (în colecția „Lyceum”) au desfășurat o bogată activitate în sprijinul studiului literaturii române la clasele VIII-XI. Iată însă că acum cînd a început să funcționeze și clasa a XII-a, lucrurile nu stau prea bine. Credem că, pentru buna desfășurare a studiului materiei noi incluse în programa clasei a XII-a ar fi fost necesară o colaborare strînsă între Ministerul Învățămîntului, E.D.P. și celelalte edituri. Întrucît o asemenea colaborare nu s-a realizat pînă în prezent, se impune să se ia măsuri acum, pentru ca măcar în anul școlar viitor elevii claselor a XII-a să dispună de cărțile necesare.

Prof. GEORGETA SCUTARU
— Iași

Catalogice

Mulți profesori socotesc că actualul tip de catalog nu satisface pe deplin cerințele. Unii din ei propun să se revină la modelul catalogului din anii 1955-1960. Deși mai bun decît actualul catalog, mi se pare că nici acest model nu este totuși corespunzător.

Cred că va trebui să se găsească un astfel de tip de catalog în care să se vadă cu ușurință, în orice moment, situația școlară a elevilor clasei, sau a unui singur dintre ei, la toate obiectele în același timp. Ar fi necesar ca profesorul, indiferent de disciplina pe care o predă, să poată citi „dintr-o dată” nivelul la învățură al clasei, să se poată edifica asupra muncii progresive a elevului X sau Y, să poată urmări curba evoluției acestuia. Consider că, pentru a răspunde acestor exigențe, dimensiunea catalogului ar trebui să fie mai mare pe orizontală decît pe verticală.

Prof. PETRE NAZARIE
Liceul din Eforie-Sud

Parametrii programei preșcolare

Cadrele de specialitate se interesează îndeaproape, în prezent, de elaborarea noii programe a învățămîntului preșcolar, întrucît coborîrea limitei de școlarizare de la 7 la 6 ani ridică probleme deosebite referitoare la obiectivele formative educaționale ale activității din grădinițe, la conținutul, formele de organizare și metodele acestei activități.

Este unanim recunoscut faptul că adaptarea copiilor la viața școlară este dependentă în mare măsură de sarcinile instructiv-educative fixate pe parcursul preșcolarității, de conținutul programat în cadrul acestora de metodele folosite. Or, în condițiile în care școlarizarea copiilor începe la 6 ani nu se poate păși la o acțiune formativ-educativă cu șanse de reușită în școala fără reconsiderarea programei preșcolare în raport cu noile dimensiuni structurale și funcționale ale învățămîntului din țara noastră. Firește că, întrucît pregătirea psihologică a copilului pentru școala nu vizează doar grupa preșcolară terminală, ci toate grupele din perioada preșcolarității, considerate în unitate și continuitate, se impune elaborarea unei noi programe pentru toate grupele preșcolare.

Evident, elaborarea noii programe nu este de loc ușoară. Trebuie găsit răspuns la o serie de probleme privind criteriile după care se va elabora programa, volumul și aria cunoștințelor, căile transmiterii acestora spre a asigura dezvoltarea intelectuală multilaterală a copiilor corespunzător cerințelor învățării de tip școlar. Este important, de asemenea, de a stabili ce fel de priceperi și deprinderi vor fi educate pînă la vârsta de 6 ani, cum vor fi egalizate cunoștințele, priceperile și deprinderile la fiecare grupă, dacă este posibil ca o parte din sarcinile instructiv-educative prescrite grupelor să fie trecute pe seama grupelor mijlocii, iar o parte din sarcinile grupelor mijlocii să fie preluate de grupa mică etc.

Avînd în vedere că esențialul prin care învățămîntul își realizează funcția sa socială este conținutul, se impune, credem, reconsiderarea conținutului programat în raport cu obiectivul fundamental al învățămîntului (idealul educativ), cu concepția științifică despre funcția formativă a învățămîntului, cu prioritatea formării asupra informării. Desigur, ideea învățămîntului formativ nu este nouă, dar spre descriere de trecut, cînd se urmărea formarea unei personalități adaptate la condiții relativ stabile, astăzi, și mai cu seamă în perspectivă, într-o societate predominant dinamică, se impune dezvoltarea acestor calități psihice care să-i permită persoanei umane readaptarea la schimbările rapide ale vieții. Or, aceasta reclamă printre altele exercitarea influențelor educaționale asupra copiilor din cea mai fragedă vîrstă.

Pentru a nu forța ritmurile dezvoltării psihice a copilului dincolo de posibilitățile oferite de vîrstă, în scopul de a-l apropia cu orice preț de nivelul cerut de școală, trebuie să se stabilească în prealabil natura și volumul de cunoștințe, priceperi și deprinderi cerute copilului școlarizat la vîrsta de 6 ani. Urmînd dezvoltarea multilaterală a copiilor, programa ar trebui să cuprindă cunoștințe despre mediu și societate, cunoștințe de numărare-socotit, cunoștințe și deprinderi legate de activitatea manuală; să vizeze dezvoltarea mișcărilor, a deprinderilor de desen și a deprinderilor muzicale în raport cu cerințele clasei I. Incontestabil că prin conținutul programat trebuie urmărită formarea de cunoștințe științifice elementare, astfel încît copiii să sesizeze legăturile dintre diferite fenomene și procese naturale și sociale, accentuînd pe înfățișarea veridică a realității, pe dezvoltarea relațiilor cauzale și a tendințelor de dezvoltare. Acordîndu-se o atenție deosebită conținutului științific, nu trebuie să se piardă din vedere valoarea deosebită a limbii materne rezervîndu-i locul cuvenit.

După stabilirea domeniilor de cunoaștere considerăm că se cuvine, date fiind limitele fiziologice și psihologice ale capacității de asimilare a cunoștințelor, să se opereze o a doua selecție, respec-

tîndu-se principiul accesibilității și sistematizării. Această selecție ar trebui să fie realizată în sensul stabilirii acelei cantități de informații cu valoarea formativă considerată absolut necesară pentru pregătirea psihologică a copilului, care poate fi cuprinsă în planul de învățămînt și în programă fără a depăși limita fiziologică și capacitatea creierului de a recepționa un flux de informații și țînînd seama de limita impusă de valoarea necomprimabilă a timpului necesar pentru odihnă și destindere. Firește, accesibilitatea programei va viza în egală măsură atît latura instructivă cît și cea educațională. În stabilirea conținutului programat este necesar să se urmărească un sens ascendent pentru ca preșcolarul să-și sporească treptat cunoștințele, priceperile și deprinderile.

În esență, accesibilitatea cunoștințelor înseamnă adevăratele lor particularități de vîrstă ale copilului, de așa manieră încît efortul solicitat să nu fie nici subliminal și nici să nu depășească cu prea mult posibilitățile copilului în continuă evoluție și exersare. Programul se cere racordat la nivelul dezvoltării psihice și intelectuale, ci la una dinamică, în dezvoltare și formare. Între cerințele înscrise în programă și posibilitățile copiilor se cere realizat un raport rigid, static, ci un echilibru dinamic, reciproc stimulator. Se știe că valoarea acelor cerințe care scutesc copiii de eforturi crescînde este intimă, aproape nulă. Actuala programă cuprinde în acest sens cerințe care se cer triajate, selecționate cu mai multă judecătoare (de exemplu, la capitolul „Cunoașterea mediului”, „Numărare-socotit”, „Occupajii manuale” ș.a.). Accesibil se consideră tot ceea ce copilul își poate însuși, sub îndrumarea a reprezentanților psihice cognitive, afective și volitive. Modernizarea conținutului trebuie realizată, după părerea noastră, țînînd seama de acest principiu și de cercetările psihopedagogice contemporane, care atestă ideea că la vîrsta preșcolară există resurse cognitive și operaționale insuficient valorificate (de exemplu posibilități de înțelegere a unor cunoștințe elementare de geometrie fizică, biologie etc.).

În sistematizarea și dozarea conținutului compartimentat pe capitole (ca în programa curentă) se impune, credem, o mai strîngentă coordonare orizontală, în sensul delimitării precise a reprezentanților, noțiunilor, cunoștințelor, deprinderilor, ca și coordonare verticală, realizată pe baze științifice, privind aprofundarea și consolidarea acestora. Sistematizarea concentrată ar trebui să fie înbinată cu cea liniară, dîndu-se prioritate celei din urmă, așa încît cunoștințele să se amplifice nu atît și în primul rînd prin adăugarea altora noi, cît mai ales prin aprofundarea. Sub acest aspect programa în vigoare cuprinde repetări și reveniri dese asupra aceluiași obiecte și fenomene, aducînd însă puține elemente noi, de profunzime în trecerea de la o grupă la alta (de exemplu la „observări” se înscriu patru ani la rînd aceleași teme). Asemenia repetării scade interesul copiilor, n-au valoarea educativă, înseamnă în fapt pași pe loc, o involuție a gândirii și nu o exersare și o antrenare ascendentă a proceselor psihice.

Acestea ar fi, după părerea noastră, cîteva dintre exigențele ce se impun în elaborarea programei preșcolare. Realizarea științifică a acesteia presupune investigații științifice de adîncime, cu caracter sistematic și mai ales experimentale, reclamînd acțiuni îndrăznețe, energice și de finalitate pentru a înscrie în învățămîntul preșcolar în dimensiunea nouă a școlii românești.

Concomitent cu elaborarea noii programe se cer perfectionate și metodele de învățămînt, se cer reeditate într-o formă îmbunătățită culegerile de materiale (poezii, povestiri, jocuri didactice etc.), ca și metodele de specialitate.

Lector V. M. NICOARA
Cluj

● Prespecializarea — unica soluție care poate face ca învățămîntul liceal să corespundă extraordinarei diversificări a ramurilor științei

● Carențe șocante în actualele planuri de învățămînt

● O formulă care ar putea satisface și postulatele unei culturi generale armonioase și dezideratele orientării școlare și profesionale

ori de gramatică. Incapacitatea actualului program de a acoperi armonios toate laturile culturii generale se reflectă și în regimul de învățare (o oră săptămînală la clasa a X-a pentru istoria medie, o oră la clasa a IX-a pentru geografie fizică, geologie și paleontologie), ca și în locul minor acordat muzicii și desenului.

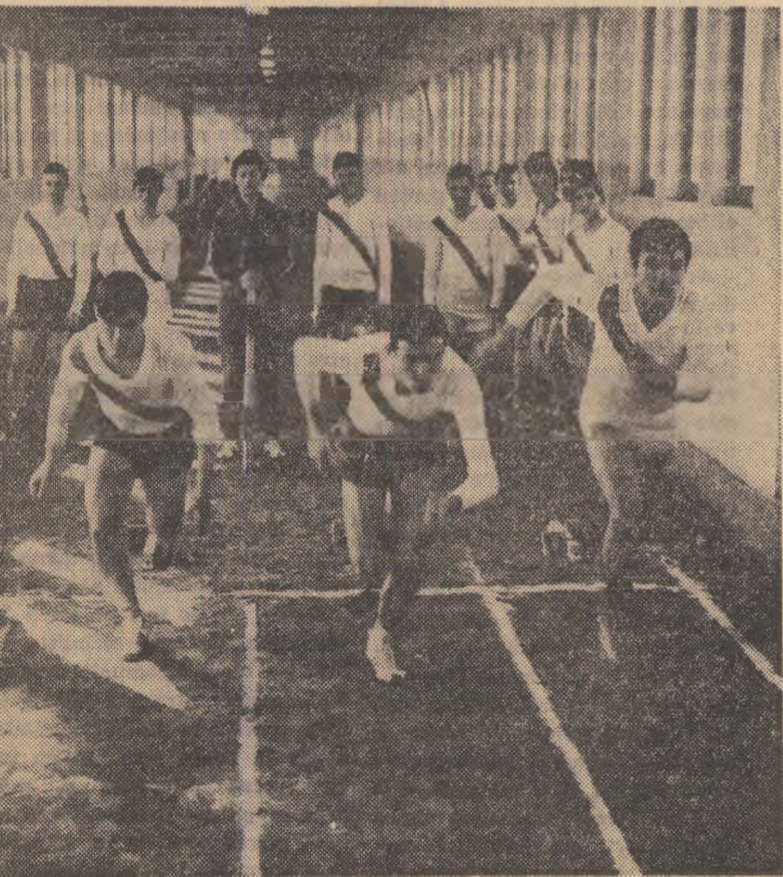
Hibridă mi se pare îmbinarea caracterului obligatoriu al disciplinelor din planul de învățămînt cu caracterul facultativ al unuia sau a două obiecte din cele trei care se prefind la bacalaureat. Gîndită ca un început de specializare, această măsură se repercutează negativ asupra întregii dinamici a procesului de învățămînt la clasa a XII-a, întrucît de obicei elevii, axîndu-se exclusiv pe aceste 3 discipline de învățămînt (cerute și la concursul de admitere în facultate) se pregătesc doar formal la celelalte.

Este cert că, sub actuala ei formă, programa diversificată pe secții a liceului teoretic nu satisface pe deplin nici postulatele unei culturi generale armonioase și nici dezideratele orientării școlare și profesionale, impuse tot mai insistenț de evoluția societății și a învățămîntului modern. Aș încerca să propun o nouă formulă organizatorică pentru diversificarea studiului în liceu, dorînd să creez în acest fel un pretext de dezbateri.

pentru muncă intelectuală, spre liceele de cultură generală. Aici, în locul bifurcării existente așa propune despărțirea în trei secții, începînd din clasa a IX-a, în modul următor: secția de matematică-fizică, de științe naturale-chimie-geografie și de literatură-istorie-filozofie, constituite pe principii de asociere a disciplinelor înrudite. Consider că disciplinele comune acestor trei secții trebuie să fie limba română, două limbi străine, filozofia și istoria României. Fiecare secție va avea 2-3 discipline de profil în jurul cărora vor gravita disciplinele înrudite, care completează sfera cunoștințelor corelative și care, combinate cu disciplinele comune, vor asigura simultan și aspectul general și cel special al culturii viitorului absolvent.

Care ar fi avantajele acestei reformări a învățămîntului liceal de cultură generală? Formula mi se pare mai nuanțată și mai adecvată sarcinilor învățămîntului modern în măsura în care se va realiza o bună orientare profesională. În locul dispersării eforturilor elevilor în domenii foarte diverse (17-18 discipline) și uneori indiferente intereselor lor intelectuale, formula pe care o propun va aduce o concentrare asupra obiectelor pentru care aceștia manifestă o atracție deosebită, ceea ce le va sporii fundamentul intelectual. Cuprînderea unui mare număr de obiecte, cu un volum impresionant de cunoștințe

Viitorii campioni olimpici sînt astăzi pe băncile școlilor

Antrenament pentru probele de viteză

Olimpiada din Mexic a ridicat de multe ori drapelul patriei noastre pe catargurile cele mai înalte, care vesteau lumii întregi pe cei mai buni dintre cei mai buni sportivi. Cu toții am urmărit zi de zi evoluția sportivilor români, trăind la unison tensiunea mizei întrecerilor, apoi euforia victoriilor obținute — de ce să n-o spunem — și mîhnirea unor înfrîngeri. În ansamblu, însă, participarea sportivilor noștri la cea de a XIX-a ediție a Jocurilor Olimpice s-a încheiat cu un bilanț meritoriu.

Dar peste ediția 1968 a Jocurilor Olimpice a căzut cortina. Vor trece patru ani și din nou, în 1972, va trebui să trimitem la olimpiadă un lot reprezentativ al sportului românesc, de data aceasta la München. Politica partidului nostru în acest sector al activității sociale, lesne promovate în scopul dezvoltării fără precedent a activităților sportive, baza materială care a fost asigurată de statul socialist oferă un climat optim de afirmare a măiestriei sportive, de practicare largă, în proporții de masă, a tutu-

ror ramurilor sportive. În aceste condiții, în răgazul de patru ani de care dispunem trebuie să se acorde o grijă deosebită pentru depistarea, selecționarea și pregătirea celor mai înzestrate elemente.

Așa cum s-a văzut la recenta ediție a Olimpiadei, alături de performeri consacrați au apărut „stele” anonime pînă la ora confirmării lor, care au răsturnat multe pronosticuri ale specialiștilor. Desigur rezultatele obținute de aceste tinere talente sînt actual final al unei pregătiri chibzuite, metoedice, disciplinate și constante. Aici un rol dintre cele mai importante îl joacă școala, dat fiind că în cadrul ei este cuprinsă imensa majoritate a tineretului țării. Școala oferă, în înțelesul cel mai propriu al cuvîntului, o pepinieră de speranțe olimpice, de performeri și recordmeni încă nedescoperiți. Iată de ce ea poate și trebuie să aducă o contribuție substanțială la pregătirea viitorilor campioni.

Atenția profesorilor de educație fizică trebuie să vizeze îndeosebi

depistarea talentelor tinere și foarte tinere, care, puse la lucru în condiții adecvate și sub supravegherea unor antrenori de specialitate, s-ar putea dezvolta pînă la valoarea scontată. Dar această descoperire a elementelor care promit nu poate fi eficientă decît în cadrul unei activități conștiințioase, în școală și în asociațiile sportive, cu întreaga masă de elevi. Probele olimpice și mai ales atletismul trebuie să ocupe aici locul dominant. Constituind mijlocul principal al pregătirii fizice generale a tineretului, atletismul creează în același timp o bază solidă sportului de performanță. Se cere, de aceea, ca inspectoratele școlare județene, directorii de școli, profesorii de educație fizică să manifeste tot interesul pentru atragerea largă a tineretului în practicarea atletismului, pentru cultivarea aptitudinilor în acest domeniu, pentru încurajarea și dezvoltarea lor.

TR. ISPAS

Din munca pedagogilor sovietici

Recent ne-a vizitat fara Nadeida Mihailovna Parfenova, redactorul șef al publicației „Ucitelskaia gazeta”, care apare la Moscova. Cu acest prilej redacția noastră a rugat-o să prezinte cititorilor aspecte din activitatea învățătorilor și profesorilor sovietici, precum și unele impresii din vizita făcută în România.

Redacția „Gazetei învățămîntului” m-a solicitat să relatez cititorilor despre munca profesorilor sovietici. Fac acest lucru cu plăcere. Este imensă armata cadrelor didactice din Uniunea Sovietică: 2.600.000 pedagogi deshid zilnic în fața a circa 50.000.000 de școlari, minunata erate a cunoștințelor. Ei și înarmază pe elevii cu bazele concepției comuniste despre lume, educă tineretul în spiritul prieteniei, al internaționalismului și solidarității cu toate popoarele lumii, le formează voința și caracterul, și pregătesc ca oameni. Profesurii de pedagog este, așa spune, mama celorlalte profesii. Fără munca pedagogilor nu ar exista nici oameni de știință, nici poeți, nici ingineri, nici muncitori în agricultură.

În țara noastră pedagogul este numit deseori învățător al poporului. Pedagozi sovietici se bucură de o deosebită dragoste și stimă din partea oamenilor muncii. Mulți dintre ei au fost distinși de guvern cu ordine și medali, au primit titlul de „învățător emerit” sau „profesor emerit”. Nu de mult, în alinul Congresului Unional al cadrelor didactice care a avut loc la Moscova, în palatul Kremlinului, unui număr de 70 de învățători și profesori, cei mai buni dintre ei, li s-a oferit înaltul titlu de „Erou al Muncii Socialiste”. Printre ei se numără un învățător de la țară, care lucrează într-o școală elementară din Kazhistan și o învățătoare dintr-o mică școală din regiunea Novosibirsk, o profesoară partizană, care a luptat împotriva ocupanților fasciști în pădurile din Bielorusia și un renumit profesor de fizică din Moscova, o învățătoare care predă la clasele elementare unde s-a născut Maxim Gorki și care, de peste 40 de ani, lucrează fără repetenții și un profesor de biologie din îndepărtata Inakutie, care în decurs de 30 de ani de muncă a reușit să creeze în regiunea copililor, o minunată grădiniță botanică. Acești profesori predau obiecte diferite, în clase diferite, dar pe toți îi caracterizează un înalt simț cetățenesc, simțul

răspunderii pentru îndeplinirea sarcinii care le-a fost încredințată de către partidul comunist, de către guvernul sovietic, de către popor — instruirea și educarea copiilor.

Numeroși sînt educatorii talentați pe care îi are țara noastră sovietică, dar și sarcinile ce stau azi în fața lor sînt imense. Pînă în anul 1970 trebuie să se realizeze în linii generale trecerea la învățămîntul general obligatoriu. Este o sarcină complexă. Ea presupune construirea de școli noi, asigurarea de noi materiale didactice etc. Se pun la dispoziție, în acest scop, imense investiții de stat. Dar, pe lângă acestea, școala primește și sprijinul prietenilor săi apropiați — fabricile și uzinele, întreprinderile agricole, Frumoasa tradiție a colhozurilor din R.F.S.S.R., Ucraina, Georgia și din alte republici unionale, de a construi școli și grădinițe, capătă acum, în preajma centenarului nasterii lui V. I. Lenin, un nou avînt. „Să întîmpinăm această aniversare luminoasă cu fapte” este deviza oamenilor sovietici.

Elevii care au venit în acest an pentru prima dată pe băncile școlii vor păși în muncă într-o etapă cînd știința, tehnica și cultura vor fi făcut un mare salt înainte. Iată de ce e atât de important de a ridica nivelul la învățatură, de a moderniza procesul pedagogic. O serie de oameni de știință, membri ai Academiei de științe a U.R.S.S. și ai Academiei de științe pedagogice, au realizat în colaborare cu un colectiv de metodisti și profesori-practicieni planuri și programe de învățămînt perfecționate. Unele școli și unele clase au introdus aceste planuri și programe, la anumite obiecte, încă din anul trecut.

În lumina acestor sarcini crește și rolul educatorilor. Institutele preșcolare, în care lucrează aproximativ 600.000 de educatoare, cuprind peste 8.500.000 de copii. Copiii din „grupa mare” a instituțiilor preșcolare își vor însuși o parte din materia primei clase a școlii elementare.

Începînd cu clasa a IV-a se vor preda noțiunile elementare ale științelor. Munca experimentală efectuată într-un mare număr de clase a arătat că învățămîntul elementar poate fi cuprins în trei ani. În loc de patru ani, că elevii fac teste satisfăcătoare ce li se pun în aceste condiții.

Sarcinile noi și de răspundere ale școlii cer hînetele, înțelegerea de toate, o bună pregătire a pedagogului însuși pentru munca din noul program, instituții de perfecționare a cadrelor didactice, orga-

nele de învățămînt, oamenii de știință din învățămîntul superior a ajutor substanțial. Fără acest ajutor ar fi greu să se asigure pregătirea și documentarea în specialitate a pedagogilor.

Ministerele învățămîntului ale republicilor unionale și Ministerul învățămîntului al U.R.S.S. iau măsuri pentru editarea literaturii în ajutorul pedagogilor. Iată că o organizație pentru ei o emisiune specială, intitulată „Învățătorul învățătorului”.

La buna pregătire a cadrelor didactice își aduce contribuția și presa pedagogică: revistele de specialitate pe obiecte, gazetele învățămîntului din republici și, de asemenea, „Ucitelskaia gazeta” — organul Ministerului învățămîntului al U.R.S.S. și al C.C. al Sindicatelor de învățămînt. „Ucitelskaia gazeta” apare de aproape 40 de ani, într-un tiraj de peste 1 milion exemplare. Ea publică articole care fac cunoscută experiența oamenilor școlii, dezbate aspecte actuale ale învățămîntului și educației, consultînd pe cititorii în cele mai diverse probleme ale școlii, păstrînd cu sfințenie porunca pe care i-a dat-o Nadeida Krupskaja, de a fi gazeta cadrelor didactice.

Am fost solicitată de asemenea să-mi spun impresiile despre cele

văzute în România. În cele câteva zile petrecute aici, în decursul vizitelor la Ministerul Învățămîntului, la Institutul de științe pedagogice, la catedra de pedagogie a Universității București, la Consiliul Național al Organizației Pionierilor, la comitetul Ununii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură, precum și la redacția „Gazetei învățămîntului” mi s-a relatat cu amabilitate despre sarcinile importante și actuale care stau în fața lucrătorilor din învățămînt în urma adoptării noului învățămînt. De asemenea, în acest scurt interval de timp am avut posibilitatea de a vizita cîteva școli, de a discuta cu conducătorii lor, cu colectivele didactice, cu inspectori județeni. Întîlnirile pe care le-am avut la liceele „Unirea” din Brașov și „Ch. Lazăr” din Sibiu mi-au lăsat o deosebită impresie. Am cunoscut aici oameni inteligenți și interesați, preocupati de problemele cele mai importante ale instruirii și educării tineretului.

Doresc să transmit prin paginile „Gazetei învățămîntului” tuturor lucrătorilor din învățămîntul românesc, cele mai calde urări de succes în munca lor nobilă.

N. M. PARFENOVA
redactor șef al publicației „Ucitelskaia gazeta” din Moscova

La al VIII-lea Coloceviu unional pentru algebră generală, care a avut loc la Riga, o adevărată senzație a provocat referatul elevului din clasa a VIII-a a școlii nr. 131 din Kiev, Grișa Ciudovski. Matematicianul de 15 ani și-a consacrat expunerea teoriei modelelor. Referatul elevului a trezit interesul matematicienilor din multe țări. În fotografie: Grișa Ciudovski cu colegii lui în laboratorul școlii.

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

privind
predarea limbilor străine

METODICI

DRĂGĂNESCU M. și colectiv: *Metodica predării limbii engleze*, E.D.P., București, 1964.

DUMITRESCU V. și colectiv: *Metodica predării limbii franceze*, E.D.P., București, 1965.

POPESCU M. și colectiv: *Metodica predării limbii ruse*, E.D.P., București, 1966.

RADU ANDREI: *Méthodologie de l'enseignement des langues étrangères*, E.D.P., București, 1968.

LUCRĂRI METODOLOGICE CU CARACTER ORIENTATIV

BRĂSCUȚON: *Modernizarea metodelor de studiere a limbilor străine*, București, 1964. (Prezintă, în linii generale, cîteva aspecte ale noilor orientări metodologice privind predarea limbilor străine).

GUENOT JEAN: *Clefs pour les langues vivantes*, Seghers, Paris, 1964. (Sintetizează aporiul lingvisticii aplicate în predarea limbilor străine, fundamentînd mai ales rolul materialului aplicativ de tip structural în formarea deprinderilor de exprimare).

LADO ROBERT: *Language Teaching*, Mc. Graw-Hill, New York, 1964. (Tratează majoritatea problemelor metodice, oferînd, pe baza unei documentări științifice riguroase, numeroase soluții practice).

NOVICOV EUGEN: *Predarea limbilor străine*, vol. I, E.D.P., București, 1968. (Însumează probleme lingvistice și psihologice de actualitate în metoda limbilor străine).

PROUDHAT FR.: *Les exercices structuraux*, Hachette-Larousse, Paris, 1966. (Prezintă diferite tipuri de exerciții structurale pentru predarea limbii franceze).

ROJKOVA E. I. și colectiv: *Metodica predării limbii ruse și străine*, Editura Universității din Moscova, 1967. (Lucrarea — în limba rusă — este avută în mare măsură pe noile orientări modernizatoare, scriindu-se și numeroase îndrumări pe o boxă bibliografică).

SARAS MARCEL: *Milioanele tehnice audio-vizuale în predarea limbilor străine*, E.D.P., București, 1967. (Conține probleme de modernizare a predării limbilor străine în legătură cu folosirea tehnicilor electronice și mai ales a laboratorului lingvistic).

TOMATIS A.: *L'oreille et le langage*, Editions du Seuil, Paris, 1963. (Aduce elemente noi în domeniul audiologiei, scriindu-se munca profesorului de limbă străină mai ales în clasele de începători).

PERIODICE

CAHIERS PÉDAGOGIQUES, Nr. 47, aprilie 1964 (Avînd tema *L'enseignement des langues vivantes*, numărul conține numeroase studii privind predarea limbilor engleze, franceză, germană, rusă, semnate de lingviști, pedagogi și psihologi cunoscuți).

LE FRANÇAIS DANS LE MONDE, Nr. 41, iunie 1966. (Are tema *Les exercices structuraux* cuprinzînd studii care prezintă în ansamblu ideile directorate de alcătuire și de folosire a materialului aplicativ de tip structural).

MARCEL SARAS

Un manual bibliografic al științei educației

În editura „Presses Universitaires de France” a apărut recent, în cadrul secției pedagogice a colecției intitulată „Biblioteca științifică internațională”, lucrarea „Manual bibliografic al științei educației”. Elaborată de Paul Juif și Fernand Dovo, manualul urmărește să pună la îndemîna celor ce lucrează în învățămînt, ca și a celor ce se pregătesc pentru cariera pedagogică, un inventar al lucrărilor de specialitate publicate de la începutul acestui secol și, în special, în ultimele două decenii. În același timp, lucrarea se adresează și

unor cercuri mai largi — psihologi școlari, consilieri pentru orientarea școlară și profesională, părinți, medici pediatri etc., propunîndu-și să le faciliteze cunoașterea literaturii de specialitate. Este vorba, în general, de lucrări elaborate în limba franceză sau traduse în această limbă.

Manualul bibliografic prezintă un repertoriu de titluri clasate în rubrici analitice, conform unui plan general care își propune să acopere toate marile probleme ale științelor educației. Prezintă de la început o serie de dicționare, enciclopedii, lexicoane și bibliografii de specialitate — cum ar fi „Dicționarul pedagogic” (Larousse, 1965), „Enciclopedia practică a educației” (Hachette, 1960), „Dicționarul de epistemo-

logie genetică” (P.U.F., 1966) etc. — lucrarea lui P. Juif și F. Dovoero cuprinde, în continuare, secțiuni privind cercetarea în domeniul psihologiei copilului și metodele de examinare, copilăria și adolescența, patologia copilului și adolescențului, problema orientării școlare și profesionale, istoria gândirii, a doctrinei pedagogice și a instituțiilor școlare, educația comparată, pedagogia, problemele educației în școală, psihologia diferitelor discipline, terapeutică și reeducarea copiilor și adolescenților inadaptați, asistența socială a copiilor, reabilitarea și formarea personalului didactic, a psihologilor și a celorlalți specialiști care lucrează în rîndurile copiilor.

În capitolul referitor la educația comparată sînt indicate, în legătură cu școala din țara noastră, lucrările „Învățămîntul în România” (publicată în seria „Dotare pedagogice”, editată de Institutul Pedagogic Național din Franța) și „Învățămîntul elementar în România” (publicată în „Revista analitică a educației”).

Pentru elevii supradotați

O școală specială pentru „copiii-genii”, prima de acest tip, în America Latină, a fost deschisă la începutul acestui an în Mexic pentru un grup de copii selecționați cu grijă.

Condițiile pentru deschiderea școlii au fost îndelung pregătite. Încă din anul trecut Departamentul educației a trimis specialiști în mai multe țări, pentru a cerceta activitatea instituțiilor similare. În același timp sub controlul Biroului Învățămîntului Superior și al cercetării științifice s-au întreprins cercetări pentru a fi descoperiți copiii supradotați. După o primă triere mai multe sute de candidați au fost supuși unei serii întregi de teste.

Rezultatele obținute de acești copii, în condițiile unui program accelerat și aprofundat de studiu, sînt elocvente, ele dovedind capacități deosebit de înalte de studiu, de însușire a cunoștințelor.

BIBLIOTECA

„Folcloristica română”

În volumul „Folcloristica română”, apărut recent în Editura pentru literatură, autorul prof. Gh. Vrăbio, realizează un interesant studiu de sinteză în ceea ce privește domeniul cercetat. Materialul, foarte dens, este sintetizat și compartimentat în capitole judicio-

proportionate, în care este pus în lumină rolul însemnat îndeplinit în apariția și dezvoltarea folcloristicii române de către mari oameni de cultură și scriitori ca I. Neculce, Stolnicul Cantacuzino, D. Cantemir, reprezentanții Școlii Ardelene, G. Bariț, Iosif Vulcan, V. Alexandri, A. Russo, T. Maionescu, E. M. Russo, Delavrancea, Cosbuc, N. Iorga, Ov. Densușianu, B. P. Hașdeu, M. Sadoveanu etc. De asemenea, se scoate în evidență aportul folcloriștilor G. Dem. Teodorescu, I. Pop-Reteaganul, S. Fl. Marian, At. Marinescu, T. Pamfile, T. T. Burada etc. la dezbaterile și lămurirea unor probleme ale folcloristicii noastre.

Criteriul după care s-a călăuzit autorul în clasificarea materialului este cel istoric, problemele fiind prezentate așa cum apar de la cele mai vechi formulări teoretice despre creațiile populare pînă la cele mai recente studii de folclor. Concomitent, însă, se aplică și criteriul clasificării concepțiilor pe curente, școli, metode etc., ceea ce

ridică incontestabil valoarea lucrării.

Subliniem ca meritorie străduința autorului de a încadra activitatea și preocupările de folclor din țara noastră în mișcarea de idei din folcloristica europeană. Se dau în acest sens numeroase indicații, se fac interesante și utile legături.

Spre a-i completa tinuta științifică, autorul își însușește lucrarea cu un util indice de autori.

Lucrarea, așa cum este gândită și realizată, se adresează unui mare număr de cititori. Înscriindu-se în bibliografia folcloriștilor, ea nu poate scăpa nici atenției istoricilor și criticilor literari, a cercetătorilor, a profesorilor de literatură română, a studenților filologici și chiar a elevilor.

DUMITRU LAZĂR

„Adolescența”

A apărut recent în librării o lucrare pe o temă ce interesează îndeaproape pe profesori și părinți. Este vorba de lucrarea „Adolescența” de St. Zisules-

cu (Ed. didactică și pedagogică).

Autorul, doctor în psihologie, tratează multilateral problemele hebelogiei, cum este denumită, în termeni de specialitate, psihologia adolescenței. Încă pe un scurt istoric al

acesteia și o expunere a metodelor ei, după o caracterizare generală a preadolescenței — în cadrul căreia se stăruie în mod special asupra dezvoltării conștiinței de sine, a dorinței de afirmare și a integrării sociale a ado-

lescenților — se tratează în mod amănunțit dezvoltarea fizică și, mai ales, dezvoltarea proceselor psihice în adolescență. Autorul se oprește astfel asupra senzațiilor și percepțiilor, asupra atenției, memoriei, gândirii, a limbajului și imaginației adolescenților, asupra vieții lor afective, asupra voinței lor. În capitole de sine stătătoare sînt abordate problemele privitoare la idealul preadolescenței și adolescenței, la interesele specifice acestei vîrste, la trăsăturile de caracter ale adolescenților. Ultimele două capitole — „trăirea viața sexuală și psihopatologia adolescenței”.

După cum o arată tematica, lucrarea tratează probleme de deosebit interes pentru profesori, diriginți, ca și pentru părinții elevilor, consultarea ei putînd contribui la sporirea eficienței muncii educative, la mai buna orientare școlară și profesională a elevilor.

R. E.